

безпеки банківських установ / Ю. О. Голобородько // Науковий вісник НЛІ ТУ України. – 2012. – Вип. 22.12. – 2012. – С. 194 – 198.

5. Єпіфанов А. О. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія / За заг. редакцією д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова, [А. О. Єпіфанов, О. Л. Пластун, В. С. Домбровський та ін.]. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 295 с.

6. Євченко Н. Г. Вплив податкових ризиків на фінансову безпеку банку / Н. Г. Євченко, О. А. Криклій // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – Вип. 25. – С. 45 – 52.

7. Хитрін О. І. Фінансова безпека комерційних банків / О. І. Хитрін // Фінанси України. – 2004. – № 11. – С. 118 – 124.

8. Большой экономический словарь / ред. А. Н. Азрилян. – 4-е изд. доп. и перераб. – М.: Ин-т новой экономики, 1999. – 1248 с.

9. Побережний С. М. Фінансова безпека банківської діяльності: навч. посібн. / С. М. Побережний, О. Л. Пластун, Т. М. Болгар – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 112 с.

10. Дмитров С. О. Управління фінансовою безпекою комерційного банку / О. С. Дмитров // Фінансовий простір. – № 2 (6). – 2012. – С. 11 – 15.

11. Артеменко, Д. А. Механизм обеспечения финансовой безопасности банковской деятельности : дис. канд. экон. наук. / Д. А. Артеменко. – Ростов-на-Дону, 1999. – 172 с.

12. Экономическая безопасность: Производство – Финансы – Банки / Под ред. В.К.Сенчагова. – М.: Финстатинформ, 1998. – С.621.

*Рецензент д.е.н., доцент УкрДАЗТ Калініченко Л.Л.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Уткіна Ю.М.*

УДК 336.74

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА: ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ

*Коковіхіна О. О., к.е.н., доцент,
Новікова О. Ю., студентка (УкрДАЗТ)*

Чимало видатних економістів намагалися якомога змістовніше трактувати поняття грошово-кредитної політики. До визначення поняття «грошово-кредитна політика» застосовують різні підходи. Проте більшість визначень мають певні недоліки і недоробки, а саме відсутність чіткого формулювання поняття, а також хибність деяких тверджень. Саме тому у статті проаналізована ця сфера державного впливу й надано більш повне і чітке визначення терміну „ грошово-кредитна політика ”.

Ключові слова: грошово-кредитна політика, суб'єкт грошово-кредитної політики, об'єкт грошово-кредитної політики, Національний банк України (НБУ).

ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ ПОЛИТИКА: ПОСЛЕДУЮЩЕЕ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОПРЕДЕЛЕНИЯ

*Коковихина А. А., к.э.н., доцент,
Новикова О. Ю., студентка (УкрДАЖТ)*

Немало выдающихся экономистов пытались как можно содержательнее трактовать понятие денежно-кредитной политики. К определению понятия "денежно-кредитная политика" применяют разные подходы. Однако большинство определений имеют определенные недостатки и недоработки, а именно отсутствие четкой формулировки понятия, а также ошибочность некоторых утверждений. Именно поэтому в статье проанализирована эта сфера государственного влияния и предоставлено более полное и четкое определение понятия "денежно-кредитная политика".

Ключевые слова: денежно-кредитная политика, субъект денежно-кредитной политики, объект денежно-кредитной политики, Национальный банк Украины (НБУ).

MONETARY POLICY: SUBSEQUENT IMPROVEMENT of DETERMINATION

*Kokovikhina O. O., c.e.s., associate professor,
Novikova O. Y., student (USA of RT)*

Quite a bit prominent economists tried as possible richer in content to interpret the concept of monetary policy. Before determination concepts "monetary policy" apply different approaches. Many authors interpret a monetary policy as one of two leading facilities, by means of that government bodies in a market economy regularly influence on a rate and direction of the general economy growing, including not only the level of gross product and employment but also general level of increase or price decline. However most determinations have certain defects and failures to complete, namely absence of clear formulation of concept, and also fallaciousness of some statements. For this reason in the article this sphere of state influence is analysed and more complete and clear determination of concept is given monetary policy.

Keywords: *monetary policy, subject of monetary policy, object of monetary policy, National bank of Ukraine (NBU).*

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими та практичними завданнями. Проблема становлення української національної системи, грошово-кредитних відносин є основоположною у сфері економічного реформування держави, їх роль на сучасному етапі зростає, оскільки відбувається зростання фінансового сектора, до змін якого особливо чутливими є перехідні економіки. Світова практика нагромадила значний досвід грошово-кредитного регулювання, тому важливим є його врахування при розробці та реалізації грошово-кредитної політики в

Україні. Політика у сфері грошового обігу та кредиту має велике значення для кожної країни, оскільки, шляхом регулювання пропозиції грошей, вона впливає на перебіг багатьох процесів у країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми. На сьогодні існує чимало різноманітних спроб надати комплексне визначення грошово-кредитної політики. Так в таблиці 1 наведено існуючі на сьогоднішній день визначення цієї категорії та їх аналіз.

Таблиця 1

Аналіз існуючих визначень «Грошово-кредитної політики»

Джерело	Визначення	Недоліки
Закон України „Про Національний банк України” [1].	-це комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України через використання певних засобів та методів	Не зазначено через які саме засоби і методи держава впливає на забезпечення стабільності грошової одиниці
В.С.Стельмах [2, с. 58].	-це комплекс заходів регулюючого впливу, спрямованих на зміну грошової маси в обігу	Немає уточнення які саме заходи держава вживає для зміни грошової маси в обігу
Коваленко В.В., Черкашина [3, с. 48].	- це системний, організаційно оформлений регулятивний механізм зі своїми специфічними цілями, інструментами та роллю в економічній системі.	Відсутнє чітке формулювання грошово-кредитної політики, а саме хто її здійснює і навіщо
Щетинін А. І. [4, с. 356].	-це сукупність таких заходів, що реалізуються державою і спрямовані на регулювання грошово-кредитних відносин	Відсутнє уточнення які саме заходи держава вживає для зміни грошової маси в обігу
Мисак С.О., [5, с. 36].	- сукупність заходів законодавчої та виконавчої влади, спрямованих на досягнення стабілізації національної грошової одиниці, підвищення ліквідності та кредитоспроможності банківських інститутів через регулювання грошового ринку	Хибність ствердження про участь законодавчої влади, відсутність наголосу на визначальній ролі Національного банку України (НБУ) в розробці та реалізації монетарної політики держави.
Калетнік Г.М., [6].	- це комплекс заходів у грошово-кредитній сфері, спрямованих на забезпечення економіки стабільною національною грошовою одиницею на контролювання (стримування) інфляції, стимулювання економічного зростання, забезпечення високого рівня зайнятості населення та вирівнювання платіжного балансу	Немає наголосу на суб'єкт грошово-кредитної політики, а саме на державу в особі національного банку

З таблиці 1 ми бачимо, що чимало економістів намагалися якомога змістовніше трактувати поняття грошово-кредитної політики. Проте більшість визначень мають певні недоліки, а саме відсутність чіткого формулювання поняття, а також хибність деяких тверджень. Саме тому було б раціонально проаналізувати цю сферу державного впливу й надати більш повне визначення терміну „ грошово-кредитна політика ”. На сьогодні теоретичні проблеми грошово-кредитної політики також є полем для гострих дискусій між різними економічними школами. До визначення поняття «грошово-кредитна політика» застосовують різні підходи. За визначенням Е.Дж. Долана, «у це поняття включаються всі дії уряду, що впливають на кількість грошей, що перебувають в обігу». Інші автори трактують грошово-кредитну політику як один з двох провідних засобів, за допомогою якого органи влади в ринковій економіці регулярно впливають на темп і напрямок загального економічного зростання, включаючи не лише рівень валового продукту і зайнятості, але й загальний рівень зростання чи падіння цін [2, с. 58]. Таким чином необхідно проаналізувати термін „ грошово-кредитна політика ” і спробувати надати визначення, яке б комплексно висвітлювало суть даної категорії.

Метою статті є дослідження сутності грошово-кредитної політики задля формулювання авторського визначення даної категорії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зростання економічної ролі держави, її втручання в процес суспільного виробництва і висока концентрація останнього модифікували традиційний механізм саморегулювання економіки, різко обмежили дію стихійних ринкових сил. Держава прийняла на себе цілу низку регулюючих функцій, особливо щодо розвитку державного сектора економіки, а також ринкової кон'юнктури.

Видатний економіст сучасності Поль Семюелсон зазначив, що лише за допомогою відповідної грошово-кредитної політики ринкова економіка здатна запобігти ексцесам буму та різкого спаду і в кінцевому результаті може розраховувати на здорове прогресивне зростання [7, с. 371].

В Україні головним суб'єктом грошово-кредитної політики є Національний банк. Крім нього, у розробленні грошово-кредитної політики беруть участь інші органи державного регулювання економіки - Міністерство фінансів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, безпосередньо уряд, Верховна Рада. Органи виконавчої та законодавчої влади визначають основні макроекономічні показники, які є орієнтирами для формування цілей грошово-кредитної політики (обсяг ВВП, розмір бюджетного дефіциту, платіжний та торговельний

баланси, рівень зайнятості та ін.). Верховна Рада, крім того, регулярно заслуховує доповіді Голови НБУ та одержує інформацію банку про стан грошово-кредитного ринку в Україні.

Проте вирішальна роль у розробленні та реалізації монетарної політики належить Національному банку, оскільки він несе відповідальність перед суспільством за стан монетарної сфери. Як передбачено Конституцією України, Рада НБУ самостійно розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль за її проведенням.

Хоча регулятивні заходи монетарної політики здійснюються безпосередньо в грошово-кредитній сфері, її ефект не обмежується цією сферою, а проявляється також у реальній економіці завдяки впливу монетарних змін на виробництво, інвестиції, зайнятість тощо. Тому монетарна політика по суті є складовою загальної економічної політики держави.

Об'єктами, на які найчастіше спрямовуються регулятивні заходи монетарної політики, є такі змінні грошового ринку: пропозиція (маса) грошей, ставка процента, валютний курс, швидкість обігу грошей та ін.

Найважливішими інструментами грошово-кредитної політики є регулювання грошової маси і рівня банківського проценту. Перше забезпечується так званими операціями на відкритому ринку і резервною нормою покриття комерційних банків, друге - обліковою процентною ставкою. Зрештою, і через рівень банківського проценту регулюється грошова маса. Залежно від економічної ситуації в країні об'єктом монетарного регулювання може бути вибрана одна з них чи навіть кілька одночасно.

Розуміючи взаємозв'язок суб'єктів і об'єктів грошово-кредитної політики можна сформулювати визначення цього поняття.

Висновок. Визначенням терміну «грошово-кредитна політика» займалися чимало видатних економістів. Проте проаналізувавши суб'єкти і об'єкти грошово-кредитної політики було б доцільно включити ці поняття безпосередньо до визначення терміну. Тож можна зробити висновок, що більш повно і точно виражає сутність грошово-кредитної політики визначення її як політики Національного банку, направленої на зміну маси грошей, ставки процентів, валютного курсу, швидкості обігу грошей і інших показників грошового обороту і ринку позикових капіталів з метою забезпечення економічного зростання країни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про національний банк України” № 679-XIV від 20.05.1999 [Електронний

- ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
2. Монетарна політика Національного банку України / Стельмах В. С. [та ін.]; під ред. В. С. Стельмаха — К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2009. – 402 с.
3. Коваленко В.В. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навч.-метод. посіб. / В.В.Коваленко, К.Ф. Черкашина – Суми, 2010.- 135 с.
4. Щетинін, А.І. Гроші та кредит: підручник / А.І.Щетинін. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К., 2008. – 429 с.
5. Мисак С. О. Фінансова політика / С. О. Мисак. – К. : ІАЕ, 2002. – 139с.
6. Калетнік, Г. М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / Г. М. Калетнік, А. Г. Мазур, О. Г. Кубай ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, М-во аграр. політики і продовольства України, ВНАУ. – К. : Хай-Тек Прес, 2011. – 427с.
7. Макроекономіка: пер.з англ. / П. А. Семюелсон, В. Д. Нордгауз. - К. : Основи, 1995. - 544 с.:іл.
8. Гроші та кредит: Підручн. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна [та ін.]; під ред. МЛ. Савлука. - К.: КНЕУ, 2001. - 599 с.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Зайцева І.Ю.
Експерт редакційної колегії д.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.*

УДК 336.145(477)

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

*Лисьонкова Н. М., к.е.н., доцент,
Резніченко А. К., студент (УкрДАЗТ)*

На сучасному етапі розбудови України як демократичної, соціальної та правової держави, розвиток місцевого самоврядування має бути одним з пріоритетних напрямів державної політики. У статті розглянуто проблеми формування місцевих бюджетів в Україні; запропоновано комплекс заходів, спрямованих на покращення умов розвитку міжбюджетних відносин.

Ключові слова: місцеві бюджети, власні доходи місцевих бюджетів, міжбюджетні трансферти, місцеві податки і збори, органи місцевого самоврядування, структура доходів місцевих бюджетів.

НАПРАВЛЕНИЯ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ УКРАИНЫ

*Лысенкова Н. Н., к.е.н. доцент,
Резниченко А. К., студент (УкрГАЗТ)*

На современном этапе развития Украины как демократического, социального и правового государства, развитие местного самоуправления должно быть одним из приоритетных направлений государственной политики. В статье рассмотрены сущность и проблемы формирования местных бюджетов в Украине; предложен комплекс мероприятий, направленных на улучшение условий развития межбюджетных отношений.

Ключевые слова: местные бюджеты, собственные доходы местных бюджетов, межбюджетные трансферты, местные налоги и сборы, органы местного самоуправления, структура доходов местных бюджетов.

AREAS OF IMPROVEMENT OF LOCAL BUDGETS IN UKRAINE

*Lysjonkova N. M., Candidate of Economic Sciences, associate professor
Reznichenko A. K., student (USA of RT)*

At the present stage of development of Ukraine as a democratic and social state of law, the development of local self-government should be one of the priorities of the state policy. The article examines the nature and problems of local budgets in Ukraine and proposed a set of measures aimed at improving the development of intergovernmental relations, revealed the possibility of using global practices of local budgets in Ukraine. Also addresses the local budgets as the basis of the financial support of local, authorities. Current issues of democratic governance in Ukraine are considered in various